

Justitsministeriet
Slotsholmsgade 10
1216 København K
E-mail: politikontoret@jm.dk og lhl@jm.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL 9132 5688
ANCA@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 20/02451-2

23. OKTOBER 2020

HØRING OVER UDKAST TIL FORSLAG TIL LOV OM ÆNDRING AF LOV OM ÆNDRING AF LOV OM POLITIETS VIRKSOMHED

Justitsministeriet har ved e-mail af 25. september 2020 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til udkast til forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om politiets virksomhed (Ophævelse af udløbsklausul for udvidet bemyndigelse til at fastsætte regler om zoneforbud).

Ved lov nr. 131 af 27. februar 2018 (Udvidet bemyndigelse til at fastsætte regler om zoneforbud) fik justitsministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om, at politidirektøren (eller den, som denne bemyndiger hertil) kan meddele et zoneforbud, der omfatter en hel kommune, med henblik på at forebygge fare for den offentlige orden eller enkeltpersoners eller den offentlige sikkerhed. Denne bemyndigelse blev udmøntet i bekendtgørelse nr. 427 af 7. maj 2018.¹ Loven indeholdt en udløbsklausul, hvorefter loven skulle ophæves den 1. marts 2021. Nærværende udkast ønsker at ophæve denne klausul, så reglerne bliver permanente.

Instituttet skal indledningsvis henvise til sit høringssvar af 10. november 2017, hvori instituttet i forbindelse med reglernes indførelse kom med en række anbefalinger og bemærkninger, som særligt omhandlede kriminalisering af hjemløshed, bredden af bemyndigelsesbestemmelsen og risikoen for diskriminerende praksis.² Da instituttets bemærkninger i

---

¹ Se Institut for Menneskerettigheders høringssvar til bekendtgørelsen af 23. april 2018, tilgængelig på:

<https://menneskeret.dk/hoeringssvar/aendring-ordensbekendtgørelsen>.

² Institut for Menneskerettigheders høringssvar af 10. november 2017, tilgængelig på: <https://menneskeret.dk/hoeringssvar/udvidet-bemyndigelse-fastsætte-regler-zoneforbud>.

al væsentlighed fortsat er relevante for dette lovudkast, vedlægges høringsvaret.

Instituttet har derudover følgende bemærkninger:

EVALUERING AF LOVEN

Det fremgår af udkastet, at Københavns Politi udstedte 32 zoneforbud i 2017, 148 i 2018 og 51 i 2019. I 2020 er der foreløbigt ikke udstedt zoneforbud. Fordelt på nationalitet er 6 af zoneforbuddene udstedt til danskere, 192 til EU-borgere og 33 til tredjelandsborgere (de almindelige bemærkninger, afsnit 2.1.2.).

Københavns Politi oplyser, at antallet af overtrædelser af de meddelte zoneforbud udgør ganske få sager, og at der ses meget få tilfælde, hvor en person, som tidligere har haft et zoneforbud, meddeles et nyt zoneforbud. Det oplyses videre, at Københavns Politi i 2019 og foreløbig i 2020 har oplevet, at tilrejsende i større grad end tidligere er søgt vægt fra offentlige parker, og at hjemløse i mindre grad har etableret sig i såkaldte "utyghedsskabende lejre". Københavns Politi vurderer derfor, at der er sket et målbart fald i antallet af sådanne lejre og anmeldelser herom siden 2018.

Rigspolitiet vurderer, på baggrund af Københavns Politis umiddelbare erfaringer, at adgangen til at udstede zoneforbud, der omfatter en kommune, "kan have en vis præventiv effekt" i forhold til at forebygge, at der opstår utyghedsskabende lejre. Justitsministeriet vurderer derfor, at en ophævelse af denne mulighed "vil kunne øge antallet af utyghedsskabende lejre og modvirke, at borgerne kan færdes trygt i det offentlige rum." (de almindelige bemærkninger, afsnit 1).

Der har instituttet bekendt ikke været foretaget en tilbundsgående undersøgelse af, i hvilket omfang de indførte regler har ført til, at borgerne kan færdes trygt i det offentlige rum, og hvilken betydning lovændringen har haft for de hjemløses dagligdag og levevilkår fra lovforslagets vedtagelse og udmøntning i ordensbekendtgørelsen og frem til i dag.

Instituttet bemærker, at lovens regler om zoneforbud primært synes at blive anvendt over for hjemløse udlændinge. Instituttet er ikke bekendt med, at der skulle være foretaget en undersøgelse af, hvorfor der ses en sådan uligevægt i udstedelsen af zoneforbud, herunder om det eksempelvis skyldes, at anmeldelser eller politiets egne observationer oftest omhandler udenlandske statsborgere.

Det er instituttets opfattelse, at det er væsentligt med sådanne undersøgelser, når det skal vurderes, om reglerne skal gøres permanente ved at ophæve udløbsklausulen.

Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at:

- Justitsministeriet, med inddragelse af relevante eksterne aktører, foretager en grundig evaluering af lovens effekt, reglernes betydning for udsatte gruppers levevilkår og håndhævelsen af reglerne i praksis, før et lovforslag om afskaffelse af udløbsklausulen bliver fremsat.

Der henvises til ministeriets sagsnummer 2020-5002-0016.

Med venlig hilsen

Anncathrine Carl

JURIDISK RÅDGIVER